

Z obsahu: Němci a Italové budou bez jádra | Bulharsko chce prodloužit životnost reaktorů v jaderné elektrárně Kozloduj | Polsko chce zvýšit investice do větrné energetiky | Iniciativa pro energeticky efektivnější města a obce | Komise dává zelenou vstupu Chorvatska do EU | Sluneční energie proniká na železnici

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

letní prázdniny už jsou za dveřmi a my Vám po měsíci opět přinášíme novinky z Evropské agendy, které se i tentokrát zaměřují především na témata týkající se mimo jiné životního prostředí a jaderné energie. K prvně jmenovanému tématu v červnovém bulletinu naleznete například články o tom, jak výbor pro životní prostředí EP volá po 30% cíli snížení emisí, o zahájení prodeje povolenek v rámci NER 300 nebo o zvýšení investic Polska do větrné energetiky. Jaderné energetice se věnujeme hned v několika článcích – např. v rubrice „Energetická politika EU“ naleznete článek o tom, že Německo a Itálie přestanou jádro využívat. Oproti tomu Bulharsko chce prodloužit životnost reaktorů v jaderné elektrárně Kozloduj a Rusko chce provést bezpečnostní prověrku jaderných reaktorů. V minulém čísle jsme Vás prostřednictvím rubriky „O čem se mluví“ informovali o zavedení zátěžových testů jaderných elektráren. Právě na toto téma nyní odpovídáme na Vaše nejčastější otázky v rubrice FAQ. V rubrice právních předpisů EU, rozhodnutí a judikatury naleznete výběr novinek přímo z Evropské komise a Evropského parlamentu. Mezi aktuální zajímavosti tak patří například zpráva o tom, že Komise dává zelenou vstupu Chorvatska do EU nebo že solární energie „pohltila“ už i železniční dopravu.

Přeji Vám příjemné čtení a vydařené léto.

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Evropská agenda,

Duhová 2/1444, Praha, 140 53, eu@cez.cz

Zuzana Krejčířiková, manažerka pro evropskou agendu,
+420 211 042 509, zuzana.krejcirikova@cez.cz |

Jiří Horák, +420 211 042 510, jiri.horak03@cez.cz |

Lucie Horová, +420 211 042 704, lucie.horova@cez.cz |

Veronika Stejskalová, +420 211 042 445,

veronika.stejskalova@cez.cz |

Václav Lebeda, +420 211 042 580, vaclav.lebeda@cez.cz |

Barbora Vondrušková, +420 211 042 572,

barbora.vondruskova@cez.cz |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Evropská agenda neručí za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

Výbor pro životní prostředí EP volá po 30% cíli snížení emisí

Energetické priority polského předsednictví Radě EU

Rada pro energetiku

Zahájení prodeje povolenek v rámci NER 300

VÝBOR PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ EP VOLÁ PO 30% CÍLI SNÍŽENÍ EMISÍ

Výbor pro životní prostředí a veřejné zdraví (ENVI) Evropského parlamentu přijal

24. května zprávu připravenou nizozemským poslancem za Zelené, Basem Eickhoutem, jejímž hlavním požadavkem je jednostranné navýšení redukčního cíle skleníkových plynů pro EU do roku 2020 ze stávajících 20 % na 30 %.

Podle zpravodaje je navýšení cíle nutné jak z důvodu boje se změnami klimatu, ale také pro nastartování ekonomiky a inovací. Současný redukční cíl představuje podle Eickhouta významnou bariéru proaktivní snaze snižovat emise a investovat do čistých technologií, a zabraňuje tedy také vzniku nových pracovních míst. Podle ENVI výboru by EU měla jednostranně a bez ohledu na probíhající mezinárodní jednání přistoupit k navýšení cíle do konce roku 2011. V rámci současného 20% cíle je možné část redukce skleníkových plynů dosáhnout pomocí tzv. offsetů ve třetích zemích. Poslanci výboru pro životní prostředí se domnívají, že v budoucnu by EU měla dosáhnout snížení alespoň 25 % svých emisí na svém území. Dle výboru bude pravděpodobně

třeba v budoucnu upravit stávající systém EU ETS. Rezoluce, jejíž definitivní podobu musí ještě schválit plénum Evropského parlamentu, přichází více než rok po sdělení Evropské komise, které jednostranné navýšení redukčního cíle označila za předčasné. Podle mnohých pozorovatelů přichází nyní reakce Evropského parlamentu naopak příliš pozdě.

Více viz: [↗](#)

ENERGETICKÉ PRIORITY POLSKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ RADĚ EU

Počátkem července se ujme role předsednictví Rady EU Polská republika. Tak jako každý předsednický stát si i Polsko zvolilo cíle, k jejichž splnění by rádo během svého šestiměsíčního mandátu přispělo.

Hlavním úkolem bude bezesporu dovést Evropskou Unii k rychlejšímu ekonomickému růstu a výraznější politické jednotě – tento úkol vyjádřilo nastupující předsednictví třemi hlavními prioritami: „evropská integrace jako zdroj růstu“, „bezpečná Evropa“ a „Evropa prospívající z otevřenosti“.

Během Rady pro energetiku, o které Vás v tomto čísle bulletinu informujeme podrobněji, představilo Polsko rovněž energetické priority

svého nadcházejícího předsednictví – ty spadají převážně pod prioritu „bezpečná Evropa“. Hlavním cílem tak bude posílení vnější dimenze evropské energetické politiky, které bude vycházet z posílené diskuse mezi členskými státy s vizí dosáhnout konsensu na tom, jak k tomuto posílení přispět v souvislosti s výzvami globálního energetického dialogu. Avizované posílení by se mělo v oblasti energetických zdrojů týkat zlepšení pozice EU ve vztahu k hlavním dodavatelům, spotřebitelům i tranzitním zemím. Výrazným tématem bude samozřejmě i posílení bezpečnosti dodávek energií, které představuje kondicionál pro ekonomický růst. Polsko v této souvislosti v souladu s Lisabonskou smlouvou zřetelně artikuluje suverenitu členských států ve volbě zdrojů energie.

Polské předsednictví se bude také snažit úspěšně uzavřít aktuálně schvalované legislativní akty – jako příklad uveďme třeba

ENERGETICKÁ POLITIKA EU

Výbor pro životní prostředí EP volá po 30% cíli snížení emisí

Energetické priority polského předsednictví Radě EU

Rada pro energetiku

Zahájení prodeje povolenek v rámci NER 300

směrnicí o jaderném odpadu. Polsko se bude rovněž se zvýšenou pozorností věnovat novým legislativním návrhům Evropské komise z oblasti energetické účinnosti, které budou mít pro energetickou politiku EU velmi důležitou roli v souvislosti s plněním přijatých cílů pro energetickou účinnost a redukci emisí CO₂.

Více informací na: [21](#)

RADA PRO ENERGETIKU

10. června se sešli v Lucemburku energetičtí ministři všech členských států EU. Českou republiku zastupoval na zasedání Rady ministr průmyslu a obchodu Martin Kocourek, a protože je Rada EU pro energetiku (TTE) zásadním článkem energetické politiky EU, přinášíme Vám poněkud podrobnější pohled na její průběh.

Ve veřejné části Rady informovalo maďarské předsednictví o stavu projednávání nařízení o integritě a transparentnosti trhů s energiemi, v rámci kterého od 16. června začala Rada jednat s Parlamentem s cílem dosáhnout do konce měsíce kompromisu v prvním čtení. Dále přijala Rada závěry k energetické účinnosti, kterými přímo vyzvala Evropskou komisi k včasnému předložení koherentních opatření,

legislativních i nelegislativních, v oblasti veřejného sektoru, budov a vytápění, dopravy, spotřebitelů, ale i průmyslu a výroby elektřiny a tepla. Ministři rovněž dali impuls k rychlejší-

mu rozvoji chytrých sítí, využití národních akčních plánů pro energetickou účinnost, zároveň však také upozornili Komisi na potřebu předložit analýzu jednotlivých opatření s ohledem na

ENERGETICKÁ POLITIKA EU

Výbor pro životní prostředí EP volá po 30% cíli snížení emisí

Energetické priority polského předsednictví Radě EU

Rada pro energetiku

**Zahájení prodeje
povolenek v rámci
NER 300**

plnění úzce souvisejících cílů pro snížení emisí a zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie do roku 2020.

Ministři se rovněž věnovali debatě o obsahu a směřování energetické cestovní mapy, kterou by měla Evropská Komise představit koncem roku 2011 jako strategický rámec pro přechod evropské energetiky k nízkouhlíkové energetice do roku 2050. Během této debaty oznámil německý státní tajemník Stefan Kapferer odklon Německa od jaderné energetiky, což otevřelo prostor pro předem neavizovanou diskusi.

Prostor oběda byl věnován tématu investic do energetické infrastruktury; v rámci něj Komise informovala účastníky o možnostech, jak zajistit financování infrastruktury nezbytné pro splnění avizovaných cílů do roku 2020, ale i o výši těchto investic – zpráva Komise v tomto ohledu hovoří jen v oblasti elektroenergetiky o potřebě investovat 140 mld. EUR do roku 2020.

V odpolední části Rady se ministři věnovali řadě aktuálních témat energetické politiky.

Nejprve si vyslechli brífink Komise k aktuálnímu stavu zátěžových testů pro jaderná zařízení i plánovanému harmonogramu testování.

V oblasti mezinárodních vztahů v energetice se seznámili s nejdůležitějšími konanými událostmi, jako např. ministerským setkáním

EU-OPEC ve Vídni, statutem Energetické rady EU-USA, stavem příprav Jižního koridoru, ale i se summitu EU-Japonsko a EU-Rusko. Na závěr se v bodě různé věnovali ministři příspěvku švédského státního tajemníka pro energetiku Daniela Johanssona o kritériích udržitelnosti pro biomasu, zprávě maďarského předsednictví o budapešťské konferenci na vysoké úrovni k energetické infrastruktuře, o pokroku v přípravě regionálních iniciativ, ale také o programu polského předsednictví Radě EU.

Více viz: [↗](#)

ZAHÁJENÍ PRODEJE POVOLENEK V RÁMCI NER 300

17. června byla Výborem pro klimatickou změnu (Climate Change Committee) Evropské komise schválena revize pravidel pro fungování emisních rejstříků včetně unijního rejstříku pro 3. fázi Evropského systému pro obchodování s povolenkami (EU ETS).

Součástí revize je i úprava monetizace povolenek z tzv. Iniciativy NER 300, největšího dotačního programu pro podporu demonstračních projektů technologie zachycování a ukládání uhlíku (CCS) a podporu inovačních technologií pro obnovitelné zdroje, financovaného

prodejem 300 miliónů evropských emisních povolenek (EUA).

Zatímco přesné podmínky pro získání podpory uvedených dotačních titulů obsahuje nařízení o NER 300 z listopadu loňského roku, monetizaci povolenek předběžně upravuje Dohoda o spolupráci (Cooperation Agreement) mezi Evropskou komisí a Evropskou investiční bankou. Komise plánuje monetizovat všechny vyčleněné povolenky ještě před spuštěním 3. fáze EU ETS, přičemž dvě třetiny z určeného objemu – asi 200 miliónů – by měly být prodány dříve, než dojde ke schválení prvních projektů – předpokládá se druhá polovina roku 2012 a zbytek do konce téhož roku. Evropská investiční banka začne s prodejem měsíc poté, co jí budou povolenky Komisí uvolněny a prodeje by se pak měly konat pravidelně konat nejméně každých 14 dní. Podle neoficiálních informací by prodeje mohly začít ve čtvrtém kvartálu 2011 a k fyzickému dodání povolenek dojde nejdříve v prosinci 2013. Nejvhodnější způsob monetizace s ohledem na minimalizaci dopadů na sekundární trh nyní EIB zvažuje, přičemž v úvahu přicházejí aukce či OTC obchody. Zvolená metoda bude ještě před spuštěním obchodů zveřejněna na webových stránkách banky.

Více informací na: [↗](#)

ENERGETIKA V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

Němci a Italové budou
bez jádra

Bulharsko chce
prodloužit životnost
reaktorů v jaderné
elektrárně Kozloduj

Rusko chce provést
bezpečnostní prověrku
jaderných reaktorů

Polsko chce zvýšit
investice do větrné
energetiky

Iniciativa pro energeticky
efektivnější města a obce

NĚMCI A ITALOVÉ BUDOU BEZ JÁDRA

Německá vláda 30. května rozhodla, že se Spolková republika do roku 2022 vzdá využívání jádra pro výrobu elektřiny na svém území.

Strany vládní koalice tak potvrdily, že všech osm nejstarších jaderných elektráren, které byly odstaveny po havárii v japonské Fukušimě (s výjimkou jedné, která již byla odstavena dříve), zůstane odstaveno trvale. Uzavření dalších šesti elektráren je plánováno do roku 2021, poslední tři reaktory by měly ukončit provoz v roce 2022.

Nenaplnily se tak požadavky některých politiků a výrobců energie, aby bylo přijato „měkčí“ ustanovení, které by umožnilo poslední rozhodnutí revidovat, případně aby bylo možno termíny ukončení provozu elektráren posunout. Koalice se dohodla pouze na tom, že jeden ze starších reaktorů zůstane do roku 2013 v roli „studené rezervy“ pro případy, kdy by z ob-

novitelných zdrojů, na které teď především Německo sází, nebylo možné spolu s elektřinou z uhlí a plynu vyrobit zejména v zimním období dostatek elektřiny. Německo přitom zavedlo v loňském roce daň z jaderného paliva, která měla do státní pokladny přinést ročně téměř dvě a půl miliardy EUR. V souvislosti s uzavíráním elektráren budou tak příjmy státu nižší.

Jaderné energie, kterou plánoval v Itálii rozvíjet kabinet Silvia Berlusconiho, se bude muset vzdát také Apeninský poloostrov. Italo-ové totiž 12. a 13. června v prvním platném referendu od roku 1995 (pro platnost referenda je potřebná účast alespoň 50 % oprávněných voličů) řekli ne vládnímu návrhu na využívání jádra pro výrobu elektřiny. Jedná se tak o již druhé negativní referendum o jádru v Itálii – první bylo organizováno nedlouho po havárii v Černobylu v roce 1986. Výsledek referenda, který je interpretován především jako políček italskému předsedovi vlády, mimo jiné znamená, že pětina italské elektřiny nebude v roce 2020 pocházet z jádra, jak vláda původně zamýšlela. Na aktivitách italské společnosti ENEL v oblasti jádra na Slovensku, ve Španělsku či Francii se však nic nemění.

Více viz: [↗](#) a také: [↗](#)

BULHARSKO CHCE PRODLOUŽIT ŽIVOTNOST REAKTORŮ V JADERNÉ ELEKTRÁRNĚ KOZLODUJ

Bulharsko uzavřelo dohodu s americkou firmou Westinghouse Electric o budoucích projektech v oblasti jaderné energetiky.

Plánovaná spolupráce bude zahrnovat nejen modernizaci současných reaktorů v elektrárně Kozloduj, ale také výstavbu nových reaktorů a dodávky paliva. Společnost Westinghouse se v Bulharsku zapojí do modernizace dvou 1000 MW novějších reaktorů ruského typu v jaderné elektrárně Kozloduj. Starší reaktory v této elektrárně muselo Bulharsko uzavřít v letech 2002 – 2006, což bylo podmínkou vstupu země do Evropské unie. Tyto čtyři reaktory o výkonu 440 MW pomůže Westinghouse odstavit a rozebrat. Celkové náklady na likvidaci těchto reaktorů, která by měla být dokončena do roku 2030, se pohybují kolem 1,1 miliardy EUR.

Viz: [↗](#)

ENERGETIKA V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

Němci a Italové budou
bez jádra

Bulharsko chce
prodloužit životnost
reaktorů v jaderné
elektrárně Kozloduj

Rusko chce provést
bezpečnostní prověrku
jaderných reaktorů

Polsko chce zvýšit
investice do větrné
energetiky

Iniciativa pro energeticky
efektivnější města a obce

RUSKO CHCE PROVÉST BEZPEČNOSTNÍ PROVĚRKU JADERNÝCH REAKTORŮ

Podle vyjádření šéfa ruské jaderné agentury Rosatom Sergeje Kirijenka by se Rusko mělo zbavit svých zastaralých jaderných reaktorů první generace.

S tímto prohlášením vystoupil během mezinárodní konference Atomexpo 2011, která se konala dne 8. června v Moskvě. Rusko již provedlo první etapu prověrek svých elektráren. Tyto prověrky mají zjistit, jak bezpečný je provoz jaderných elektráren v zemi. Podle Kirijenka by bylo vhodné vytvořit mezinárodní sdružení expertů, kteří by mohli nezávisle vyhodnocovat výsledky zátěžových testů. Mezinárodní spolupráce by se v této oblasti měla zefektivnit a sjednotit ve třech hlavních směrech. Za prvé uskutečnit prověrku bezpečnosti všech jaderných zařízení, dále vypracovat mezinárodně platné normy, které by byly závazné pro jejich provoz a nakonec urychlit vývoj nových jader-

ných technologií. Konkrétní návrhy na rozšíření mezinárodní spolupráce v jaderné energetice chce Rusko předložit ve Vídni na mimořádném zasedání Mezinárodní agentury pro atomovou energii. V současné době má Rusko celkově deset jaderných elektráren. Čtyři z nich se nacházejí v seizmicky aktivních oblastech a další dvě neodpovídají normám mezinárodní bezpečnosti.

Viz: [21](#)

POLSKO CHCE ZVÝŠIT INVESTICE DO VĚTRNÉ ENERGETIKY

Polsko plánuje do roku 2020 zvýšit výkon větrných elektráren na 6500 MW. V letošním roce hodlá do větrné energetiky vložit v přepočtu 18 miliard korun.

Podmínky pro výstavbu větrných farem jsou v Polsku stále výhodné díky státním i unijním dotacím. Jednou z firem, které do větrné energetiky výrazně investují, je RWE Polska, vlastníci větrné elektrárny v Tychowě, u Suwałek

a v Pieckach na Mazurách. Společnost plánuje do této oblasti vložit v dohledné době na půl miliardy eur. Druhá polská firma, která se intenzivně zabývá větrnou energetikou, je společnost Enea. Tato společnost odkupuje menší větrné farmy v pomoranském vojvodství a do roku 2020 chce vybudovat síť větrných elektráren o celkovém výkonu 250 až 300 MW. O větrnou energetiku v Polsku se zajímají i další firmy včetně zahraničních. V současné době na polském trhu působí např. portugalská firma EDP Renovaveis, která provozuje elektrárnu o výkonu 120 MW v Margonině a připravuje větrnou farmu v Korszích, jež má být spuštěna v letošním roce.

Viz: [21](#)

INICIATIVA PRO ENERGETICKY EFEKTIVNĚJŠÍ MĚSTA A OBCE

V úterý 21. června spustila Evropská komise novou iniciativu na podporu zlepšování energetické účinnosti na municipální úrovni (European Smart Cities and Communities Initiative).

Komisař Oettinger tuto aktivitu zahájil při slavnostním shromáždění na 500 zástupců měst, podniků, finančních institucí i vědců v bruselském Charlemagne Conference Centre. Oettinger zdůraznil významný potenciál úspor a š-

EVROPSKÉ ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI

**Komise dává zelenou
vstupu Chorvatska do EU**

Brusel nazeleno

Přijdou zlaté časy
zemního plynu?

Sluneční energie proniká
na železnici

trnějšího chování na úrovni měst a obcí, které v Evropě spotřebovávají více než 2/3 veškeré energie a analogický je i jejich podíl na objemu emisí. Program bude dotován z rozpočtu EU, na první inovativní projekty modelových měst je vyčleněno 80 mil. EUR. Podrobnosti k tvorbě a administraci projektů budou zveřejněny na informačním dni 7. Rámcového programu EU pro výzkum a technologický vývoj, který se koná 7. července v Bruselu. Výzva k předkládání projektů by měla být otevřena od 19. 7. do konce roku 2011.

Viz: [21](#)

KOMISE DÁVÁ ZELENOU VSTUPU CHORVATSKA DO EU

**Chorvatsko překročilo 10. června další milník
ve své cestě ke členství v Evropské unii.**

Tento den totiž Evropská komise v souladu s pravidly pro přijímání nových členů zveřejnila doporučení Radě EU, aby do konce června uzavřela jednání s Chorvatskem, jinými slovy aby byla dokončena vyjednávání o zbývajících kapitolách. 10. červen označil předseda Komise José Manuel Barroso za historický den pro Chorvatsko i pro Evropskou unii. „Vytváří to cestu k tomu, aby se Chorvatsko mohlo stát od

1. července 2013 osmadvacátým členem EU,“ dodal předseda unijní exekutivy. Podle očekávání by měly být do summitu sedmadvacítky 23.–24. června uzavřeny čtyři zbývajících kapitoly, týkající se soudnictví a lidských práv (kde Komise identifikovala největší potřebu reform), hospodářské soutěže a rozpočtové politiky. Právě červnový summit by měl datum vstupu Chorvatska potvrdit. Otevřel by tak cestu podpisu přístupové smlouvy na podzim tohoto roku. Následně uspořádá Chorvatsko o svém vstupu referendum. Přístupovou smlouvu musí také ratifikovat všechny stávající členské státy Unie. Komise neočekává, že by v jakékoli zemi měly nastat se schválením vstupu Chorvatska politické problémy.

Více viz: [21](#)

BRUSEL NAZELENO

Koncem května se v Bruselu odehrál dnes již tradiční „zelený“ týden, neboli největší výroční konference věnovaná evropské politice životního prostředí. Tématem letošní, již jedenácté konference, byla surovinová účinnost a jejím podtitulem pak „používat méně, žít lépe“.

Účastníci se v rámci více než 40 konferencí, kulatých stolů, seminářů a workshopů zabývali problémem vyčerpávání a vzácnosti surovin, ale i výzvám a příležitostem z této skutečnosti pramenících. Všichni tak měli příležitost podrobně se seznámit jak s evropskými, tak s podnikovými strategiemi orientovanými na přesun ekonomik k nižším emisím CO₂ a účinnějšímu využívání zdrojů.

Hlavní téma konference bylo dle všeho zvoleno příhodně – podle výsledků Eurobarometru souhlasí 83% Evropanů s tím, že účinné využívání přírodních zdrojů může posílit ekonomický růst. Jak také ve svém vystoupení připomněl komisař Janez Potočnik, EU má značný potenciál pro zvýšení účinnosti svojí spotřeby napříč prakticky všemi sektory; hlavní výzva nyní spočívá spíše v řešení příčin způsobujících neefektivitu ve spotřebě zdrojů, než v řešení jejich

EVROPSKÉ ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI

Komise dává zelenou
vstupu Chorvatska do EU

Brusel nazeleno

Přijdou zlaté časy
zemního plynu?

Sluneční energie proniká
na železnici

následků. Proto bude třeba zaměřit se na tržní a regulatorní selhání, na správné ocenění služeb ekosystémů nebo na hospodaření s vodou. To vše s přihlédnutím k bariérám vystaveným charakteristickou cykličností ekonomiky, finančního sektoru a politické reprezentace.

Jelikož je toto téma velmi rozsáhlé, doporučujeme Vám k nahlédnutí projev komisaře pro životní prostředí Janeze Potočnika, dostupný na: [↗](#), stejně jako stránky konference Green Week 2011: [↗](#)

PŘIJDOU ZLATÉ ČASY ZEMNÍHO PLYNU?

V době rostoucí intenzity debat o roli zemního plynu v globálním energetickém mixu přichází Mezinárodní energetická agentura (IEA) v rámci série zpráv ke svému každoročnímu Energetickému výhledu se zvláštní studií o potenciálu zemního plynu jako energetické suroviny.

Jak napovídá název „*Are we entering a golden age of gas?*“, zpráva se zabývá analýzou klíčových faktorů ve scénáři, kdy se globální spotřeba zemního plynu ve střednědobém výhledu – do roku 2035 – zvýší o 50% v porovnání s rokem 2010 a jeho podíl na celkové poptávce

po energii stoupne více než 25%, přičemž více než 40% bude pokrývat nekonvenční plyn. Ve prospěch zemního plynu dle studie hovoří následující faktory: I) dostupnost – všechny geograficky významné regiony disponují zásobami překračující 75 let při současné spotřebě; II) plynová invaze čínské ekonomiky – dle scénáře vzroste spotřeba plynu v Číně do roku 2035 ze současné hodnoty rovnající se spotřebě Německa na úroveň celkové spotřeby EU; III) utlumení jaderné renesance – po nedávné havárii v japonské Fukušimě některé země změnily své původní plány na využívání jaderné energetiky; IV) použití v silniční dopravě – v souladu s plány na dekarbonizaci energetik bude zemní plyn, vedle elektřiny, představovat významnou alternativu současným palivům. Jak však podotýká Nobuo Tanaka, šéf IEA, scénář je závislý na celé řadě faktorů jako je nastavení národních energetických politik, dostupnost technologií a tržní podmínky. Dále uvedl: „V posledních měsících jsme na trhu se zemním plynem zaznamenali významný posun. Proto se lze domnívat, že zemní plyn má skutečný potenciál hrát v budoucnu významnější roli, přičemž sám globální plynový trh bude díky vyšší diverzifikaci přispívat k větší energetické bezpečnosti.“ Tanaka současně varuje před případným „*rebound*“ efektem spojeným

s výrazně větší spotřebou plynu, kdy by v souvislosti s nižším uhlíkovým obsahem mohlo na trhu docházet k vytěsňování nízkouhlíkových paliv. Podle jeho slov samotná expanze používání plynu není lékem na hrozby plynoucí ze změn klimatu.

Více informací na: [↗](#)

SLUNEČNÍ ENERGIE PRONIKÁ NA ŽELEZNICI

Solární energie se rozšiřuje i do dalších sektorů národních ekonomik. Posledním příkladem je solární tunel, který vyrostl na vysokorychlostní mezinárodní železniční trati spojující Paříž a Amsterdam.

Realizace 3,6 km dlouhého solárního tunelu si vyžádala investice v celkové výši 15,6 miliónu EUR a zahrnuje instalaci asi 16 tisíc solárních panelů na ploše více než 20 tisíc metrů čtverečních. To je pro představu asi osm fotbalových hřišť. Vyrobená elektřina se bude využívat nejen k pohonu vlaků (asi 4000 spojů ročně), ale také k dodávkám elektřiny po traťovou signalizaci, osvětlení a vytápění železničních stanic. Předpokládá se, že pokryje i zhruba polovinu energetických dodávek pro nádraží v Antverpách. I když celková předpokládá-

**EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI**

**Komise dává zelenou
vstupu Chorvatska do EU**

Brusel nazeleno

**Přijdou zlaté časy
zemního plynu?**

**Sluneční energie proniká
na železnici**

ná produkce elektřiny činí nijak závratných 3 300 megawatthodin ročně a odpovídá spotřebě asi tisícovky domácností, hlavní přínos projektu spočívá ve zvýšené ochraně životního prostředí. „Podle původního projektu měl tunel

sloužit pouze k ochraně vysokorychlostní trati i spojů před nebezpečím pádu okolo stojících stromů. Jeho osazení solárními panely znamená produkci elektřiny přímo na místě spotřeby, což snižuje energetické ztráty a přenosové

náklady a představuje úsporu asi 2 400 tun emisí CO₂ ročně“, tvrdí Steven De Tollenaere, šéf developerské společnosti Enfinity, která se specializuje na dotované projekty alternativní produkce elektřiny a snižování emisí CO₂.

Společnost doufá, že úspěšný projekt jí pomůže realizovat další podobné projekty, a to nejen pro Belgické železnice, které si objednaly uvedený tunel, ale i v USA a dalších zemích aktivních v oblasti využívání alternativních energetických zdrojů.

Více informací na: [☞](#)

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

Komise vyzvala Portugalsko ke změně národního regulačního schématu cen plynu

Výbor ITRE schválil návrhy týkající se velkoobchodního trhu s elektřinou, ale chce změny

Belgie vyzvána k transpozici legislativy EU v oblasti energetické úspornosti budov

Výbor ITRE schválil vývoz radioaktivního odpadu do třetích zemí

KOMISE VYZVALA PORTUGALSKO KE ZMĚNĚ NÁRODNÍHO REGULAČNÍHO SCHÉMATU CEN PLYNU

Evropská komise dne 19. května 2011 formálně vyzvala Portugalsko, aby lépe legislativně ošetřilo problematiku regulovaných cen pro konečné odběratele zemního plynu.

Evropská unie jednoznačně preferuje, aby tuto cenu určovala výhradně nabídka a poptávka a nikoliv stát. Z tohoto důvodu zaslala Komise

Lisabonu tzv. „odůvodněné stanovisko“. Portugalská národní legislativa doposud vyžaduje od dodavatelů plynu závazky dodávat zemní plyn malým a středním podnikům a domácnostem za regulované ceny. Evropská komise dále po Portugalsku požaduje vytvoření národního regulačního úřadu s pravomocí řešit například případné spory mezi energetickými společnostmi a jejich zákazníky, který v zemi doposud chybí.

Viz: [21](#)

VÝBOR ITRE SCHVÁLIL NÁVRHY TÝKAJÍCÍ SE VELKOOBCHODNÍHO TRHU S ELEKTŘINOU, ALE CHCE ZMĚNY

Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku při Evropském parlamentu na svém zasedání dne 26. května 2011 schválil plány na předcházení zneužívání a manipulace na energetickém velkoobchodním trhu, a to v podobě návrhu nařízení o integritě a transparentnosti energetického trhu (REMIT).

Evropští poslanci nicméně požadují zpracovat do navrženého nařízení nemalé změny. Výbor navrhuje zejména sjednotit sankce ve všech

členských státech Unie vytvořením minimálních standardů, čímž se podle jejich názoru zamezí situaci, že se ti, kdo nařízení poruší, přesunou do států s mírnějšími postihy. Poslanci dále vyzvali členské státy Unie k vytvoření registru účastníků energetického trhu a odhlasovali využití současných struktur poskytujících příslušný reporting, aby se zaváděním nových nezvýšila legislativní zátěž. Členové výboru navíc odmítli návrh Komise, aby byly z legislativy vyjmuty všechny kontrakty o dodávkách energie obchodníkům, jež jsou zároveň i konečnými odběrateli (bez ohledu na objem spotřeby), a trvají na tom, aby veškeré smlouvy obchodníků o odběru velkého množství energie byly chápány jako velkoobchodní a spadaly tak pod REMIT. Výjimkou by měli být pouze malí obchodníci, přičemž specifikace hraniční velikosti bude ponechána na rozhodnutí Komise.

Viz: [21](#)

BELGIE VYZVÁNA K TRANSPOZICI LEGISLATIVY EU V OBLASTI ENERGETICKÉ ÚSPORNOSTI BUDOV

Evropská komise zaslala dne 16. června Belgii odůvodněné stanovisko pro nepřevzetí evropské legislativy v oblasti zajištění nižší spotřeby energie v budovách.

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

Komise vyzvala Portugalsko ke změně národního regulačního schématu cen plynu

Výbor ITRE schválil návrhy týkající se velkoobchodního trhu s elektřinou, ale chce změny

Belgie vyzvána k transpozici legislativy EU v oblasti energetické úspornosti budov

Výbor ITRE schválil vývoz radioaktivního odpadu do třetích zemí

Komise zjistila, že frankofonní část federace – Valonsko – nepřijalo včas pravidla pro vydávání certifikátů o energetických vlastnostech nových budov a nestanovilo povinnost vystavovat tato osvědčení na viditelných

místech ve všech budovách, jejichž plocha přesahuje 1000 m². Komise rovněž zaznamenala skutečnost, že samotné hlavní město Brusel pochybilo, když jeho časový plán pro zavádění takových opatření, jako je např. kontrola

plynových ohříváčů, není slučitelný se lhůtami požadovanými EU. Další nedostatky byly zjištěny např. v oblasti pravidel pro inspekci klimatických zařízení.

Viz: [21](#)

VÝBOR ITRE SCHVÁLIL VÝVOZ RADIOAKTIVNÍHO ODPADU DO TŘETÍCH ZEMÍ

Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku Evropského parlamentu dne 26. května 2011 rovněž schválil návrh dodatků k draftu směrnice o nakládání s jaderným palivem, umožňující členským státům Evropské unie vyvážet jaderný odpad do zemí mimo Unii, pokud zajistí, aby s tímto odpadem bylo nakládáno podle nových bezpečnostních pravidel EU.

Projednávání návrhu provázela ve Výboru vzrušená debata, protože řada poslanců s vývozem jaderného odpadu do třetích zemí nesouhlasila. Schválené znění, zaručující bezpečné nakládání s tímto materiálem je výsledkem kompromisu. Výbor rovněž přijal přísnější pravidla na ochranu a proškolení všech pracovníků, kteří přijdou s vyhořelým palivem do styku.

Viz: [21](#)

Rozšíření market couplingu v regionu střední a východní Evropy začíná dostávat konkrétní obrysy

ROZŠÍŘENÍ MARKET COUPLINGU V REGIONU STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPY ZAČÍNÁ DOSTÁVAT KONKRÉTNÍ OBRYSY

Poté, co již dva roky úspěšně funguje projekt market couplingu mezi Českou a Slovenskou republikou, se dohodli hlavní hráči na rozšíření tohoto modelu i na Maďarsko.

Dne 30. května 2011 se shodli národní regulační orgány s provozovateli přenosových soustav (ČEPS, SEPS, MAVIR) a organizátory trhů s elektřinou (OTE, OKTE, HUPX) České republiky, Slovenské republiky a Maďarska na Memorandu o porozumění pro spolupráci při vytváření funkčního, propojeného a integrovaného evropského vnitřního trhu s elektřinou. Cílem tohoto Memoranda je v průběhu prvního pololetí roku 2012 vytvořit jednu společnou tržní oblast.

Dle závěrů Evropské Rady ze 4. února 2011 věnované energetice by k dokončení vnitřního energetického trhu a k umožnění volného toku plynu a elektrické energie mělo dojít do roku 2014. V současné době se jako nejoptimálnější metoda integrace trhů v regionu střední a východní Evropy jeví postupné

propojování trhů prostřednictvím cenového market couplingu, který je považován za cílový model pro celou EU. Důkazem toho je především úspěšný market coupling v regionu střední a východní Evropy (CEE) mezi Českou a Slovenskou Republikou i úspěch při market couplingu v regionu střední a západní Evropy (CWE).

Co je vlastně podstatou market couplingu? Jedná se o metodu propojování národních velkoobchodních trhů s elektřinou pomocí energetických burz. Přeshraniční přenosová kapacita pro následující den není účastníkům trhu v aukcích přidělována samostatně (explicitně), ale je přidělena burzám, které na základě poptávek a nabídek na elektřinu na jednotlivých národních burzách přenesou do výše (implicitně) přidělených kapacit

neuplatněnou elektřinu z levnějších trhů na dražší.

Vzhledem k tomu, že cílem je v rámci market couplingu propojit celou Evropu, bude v případě propojení ČR-SK-HU použito stejných principů, které jsou implementovány při market couplingu v regionu CWE tak, aby v budoucnu bylo možné iniciovat propojení regionu CEE s regionem CWE a následně s dalšími zeměmi.

Více na: [21](#)

Události z energetiky

23. KVĚTNA oznámil belgický premiér Paul Magquette plán zvýšit povinný objem financí, které musí vyplatit belgičtí provozovatelé atomových elektráren za zavinění v případě jaderné nehody. Doposud byla tato částka stanovena maximálně na 297 milionů EUR. Více na: [📄](#)

26. KVĚTNA podepsali ředitel Gazpromu Alexej Miller a generální ředitel energetické společnosti Srbijagas Dušan Bajatović akční plán výstavby srbské části plynovodu South Stream. Podrobnosti zde: [📄](#)

2. ČERVNA dokončila skupina jaderných expertů bezpečnostní inspekci arménské jaderné elektrárny u Metsamoru. Přes některé dílčí nedostatky byli inspektoři se stavem zařízení spokojeni. Více zde: [📄](#)

14. ČERVNA byl Lars G. Nordström zvolen předsedou představenstva švédské energetické společnosti Vattenfall. Nordström byl doposud činný zejména v bankovním sektoru. Podrobnosti: [📄](#)

7. ČERVENCE se v Bruselu uskuteční informační den 7. Rámcového programu pro výzkum a technologický rozvoj, zaměřený na

výzvy na podávání projektů v energetické části programu. Zájemci o financování svých projektů z rozpočtu EU se zde mohou seznámit jak s obsahem, tak s právními a procedurálními aspekty nově vyhlašovaných výzev. Viz: [📄](#)

10.–12. SRPNA se v indické metropoli Dillí uskuteční 5. ročník energetického veletrhu

nazvaného Renewable Energy India Expo. Tato akce je zaměřena na všechny oblasti získávání energie z obnovitelných zdrojů. Podrobnosti na: [📄](#)

19. SRPEN je datem, do něhož mohou zájemci Evropské komisi předkládat návrhy na vypracování studie o fungování systémů udržitelnosti biopaliv. Viz: [📄](#)

V EU byly zahájeny
zátěžové zkoušky
jaderných elektráren

V EU BYLY ZAHÁJENY ZÁTĚŽOVÉ ZKOUŠKY JADERNÝCH ELEKTRÁREN

V reakci na březnovou havárii v japonské elektrárně Fukušima oznámily na jaře orgány EU záměr provést tzv. zátěžové testy („stress tests“) u všech evropských jaderných elektráren s cílem zjistit případná rizika obdobných či jiných nehod v těchto zařízeních. Dne 24. května schválili zástupci národních regulačních orgánů pro jaderná zařízení zásady provádění těchto zkoušek a stanovily termín jejich zahájení na 1. června letošního roku.

Co si lze obecně představit pod pojmem „stress testů“?

Zátěžové zkoušky by měly znamenat prověření jaderných zařízení v EU na základě dodatkových bezpečnostních kritérií oproti těm, které již běžně fungují resp. jsou uplatňovány v podobě standardů na národní úrovni.

Obecně by se měly zaměřit na zjištění, zda u některých evropských elektráren nemůže dojít k podobné havárii, k níž došlo ve Fukušimě, a napomoci tak přijmout opatření, jež by měla vzniku takové situace zabránit. Testy mají vzít do úvahy, že může dojít i k situacím doposud těžko představitelným, jak tomu bylo v případě Fukušimy (úderu dvou masivních přírodních katastrof současně, které zcela

vyřadily přívod elektřiny do životně důležitých zařízení elektrárny).

Které možné události a reakce na ně budou zkoušky prověřovat?

Půjde o tři základní skupiny událostí. První z nich jsou ničivé přírodní katastrofy a jevy jako např. zemětřesení, záplavy, extrémní horka, sněžení, účinky ledové pokrývky, bouře a tornáda, těžké příválové deště apod.

Druhou skupinu představují situace způsobené selháním lidského činitele – např. pád letadla, velký výbuch v blízkosti elektrárny. Třetí skupinu, která bude však řešena separátně, pak představují speciálně zaměřené prověrky preventivních opatření, jejichž cílem

je zjistit, zda a jak jsou dotyčná zařízení připravena na teroristické útoky resp. události vyvolané úmyslnými činy člověka. Kromě těchto tří skupin se bude obecně prověřovat, zda jsou elektrárny schopny bez větších problémů zajistit vlastní bezpečnost při kompletním přerušení dodávky elektrického proudu tj. zda mají dostatečné záložní systémy či další nástroje překonání důsledků takové situace po dobu až několika dní.

Co konkrétně budou sledovat testy např. pro případ přírodních katastrof?

Jak bylo řečeno, zátěžové zkoušky mají prověřit i situace nadstandardní ve vztahu k takovým, pro které již byly elektrárny projektovány

V EU byly zahájeny
zátěžové zkoušky
jaderných elektráren

a stavěny. Doposud se dle vžitých praxe, např. v případě zemětřesení, muselo počítat s tím, že k němu může dojít ve stupni, v jakém se již v příslušné oblasti někdy v minulosti vyskytlo, případně by se vyskytnout mohlo. Testy by měly současná zařízení prověřit i na vyšší stupně a zjistit, jak budou zajištěny klíčové bezpečnostní funkce popř. utlumení procesů v reaktorech. Národní regulátoři stanoví, na který konkrétní stupeň určitého jevu má být konkrétní zařízení prověřeno.

Jak tomu bude u situací způsobených úmyslnými lidskými činy?

Úmyslné útoky na jaderná zařízení (např. teroristické útoky) budou řešeny separátně národními orgány zodpovědnými za bezpečnost země. Opatření k zabránění teroristickým útokům nebudou na rozdíl od zátěžových testů zveřejněna, týkají se totiž národní bezpečnosti. Komise ve spolupráci s členskými státy za tímto účelem zřídí expertní tým.

Kdy testy skončí a jak bude naloženo s výsledky v případě, že některá elektrárna nebude z hlediska určitého kritéria zcela v pořádku?

Zkoušky budou ukončeny závěrečnými zprávami do konce dubna 2012. Reakce na jejich výsledky bude v kompetenci členských států a jejich národních regulačních orgánů. Na národní úrovni se tak rozhodne o nutnosti přijmout technická či jiná opatření na zvýšení bezpečnosti v určité konkrétní oblasti či dokonce o uzavření elektrárny.